

Fra: Håvard Pedersen <haavard.pedersen@yahoo.no>
Til: Knut Johansson <knut.johansson@bym.oslo.kommune.no>; Frank Thomassen <frank.thomassen@bym.oslo.kommune.no>; Jon K. Christiansen <jon.christiansen@bym.oslo.kommune.no>; Lillomarkas Venner <post@lillomarkasvenner.no>; Naturvernforbundet I. Groruddalen <groruddalen@naturvernforbundet.no>; Silje Hauge <silje.hauge@bya.oslo.kommune.no>
Kopi: Karianne Johansson <karianne.johansson@bym.oslo.kommune.no>; Bjørnar Johansen <bjornar.johansen@bym.oslo.kommune.no>
Sendt: lørdag 24. oktober 2020, 22:00:38 CEST
Emne: Bymiljøetatens informasjon og holdning til ødeleggelse av kulturminnet Gamle Gruveveien

Til Bymiljøetaten ved Knut, Frank og Jon
- Byantikvaren ved Silje Hauge
- Lillomarkas Venner
- Naturvernforbundet i Groruddalen

Kopi: Karianne og Bjørnar

Etter at Bymiljøetaten har høstet mye kritikk både i media, fra foreninger og enkeltpersoner over ødeleggelsen av kulturminnet Gamle Gruveveien, så har etaten gått ut med ulike varianter av "forklaringer" på hva som har skjedd. I stedet for å legge seg "flat" og sterkt beklage det inntrufne, - noe som ville være det eneste naturlige -, synes "forklaringene" å ha som felles mål å bagatellisere den store skaden som er gjort. Dette har bare resultert i ytterligere å sette etaten i et dårlig lys, noe som nå blant annet uttrykkes i sosiale medier..

Jeg vil gjerne få komme med en oppsummering med kommentarer på de "forklaringer" som har gått ut fra etaten

1. Sitat fra Bymiljøetaten (Se vedlegg 1) : " Arbeidet er gjort for å få fram den store løypemaskinen."

Kommentar: Som flere har påpekt i sosiale medier, så er dette en del av løypenettet for skuterpreparering, - et nett som har stor popularitet blant de mange som foretrekker naturløyper framfor "trikkespor". Ved sikre isforhold på Alunsjøen, så kombinerer snøskuteren oppkjøring av Gamle Gruveveien sammen med alle de øvrige løypene som går over sjøen, - noe som løypemaskiner ikke har lov til, Gamle Gruveveiens bredde er heller ikke tilpasset stor løypemaskin.

2. Sitat fra Bymiljøetaten i tilsvar til Naturvernforbundet Groruddalen: "Skal

kulturminner bevarer, må vi hindre at røtter fra større trær får vokse inn i kulturminnet og presse oppbyggingen fra hverandre. Dette var ett av formålene."

Kommentar: Gamle Gruveveien var omgitt av en del større utvokste trær hvor det ikke kunne påvises at disse var til nevneverdig skade for veien. Det er riktig at voksende trerøtter kan påføre gamle grunnmurer og andre oppmurte byggverk stor skade. Men som vi kan se i en hver allé: Trær som omgir en vei påfører dem liten eller ingen skade. (Ellers hadde vi ikke hatt alleer.) Var etaten bekymret for Gamle Gruveveien som kulturminne, ville det ha vært nærliggende å ha invitert Byantikvaren på befaring før tiltak ble gjort, og ikke etter at skadene var gjort som i dette tilfellet.

3. Sitat fra Bymiljøetaten i tilsvar til Naturvernforbundet Groruddalen: "Kanthogsten og spesielt utkjøringen ble bestemt utført med liten utkjøringsmaskin med lav vekt og følgelig lav slitasje på underlaget som kan ha 5 tonn last. En rutinesvikt skjedde da denne maskinen havarerte, tømmer og kvist lå langs løypa, og det måtte ryddes opp. En noe større utkjøringsmaskin ble da valgt, samtidig som godværet tok slutt og regnværet gjorde bakken bløt og bæresvak."

Kommentar. Det hadde ikke betydd noe om tømmer og kvist hadde blitt liggende i påvente av at en mindre maskin var klargjort. Det våte været hadde pågått en stund før denne hogsten ble gjennomført. Og Bymiljøetaten nevner ikke med et ord at hogsten ble utført med hogstmaskin som også er for bred og tung for denne veien.

4. Sitat fra Bymiljøetaten (Se vedlegg 1) "Selve veilegemet er ikke ødelagt", samt sitat fra Bymiljøetaten i tilsvar til Naturvernforbundet Groruddalen. : "En gravemaskin ble til slutt benyttet for å rette opp skadene som oppsto på vegetasjonsdekket."

Kommentar. Her gis det direkte gal informasjon, - utrolig nok også gitt via mail som tilsvar selv til Aftenposten. Hadde det vært så vel at det kun var vegetasjonsdekket som var skadet, så hadde dette neppe vakt stor oppsikt Slitasje på vegetasjonsdekket er ikke noe uvant i seg selv, men heller normalt på en vei. Det som derimot er selve kjernen i de sterke klagene som er kommet, er at selve veilegemet er over hele strekningen betydelig skadet. De tunge maskinene har klemt ned veien under hjulene, - enkelte steder temmelig omfattende. Kansteinene er for stor del blitt klemt ut på siden.

Som kulturminne er veien
totalskadet.

5. Sitat fra Bymiljøetaten i tilsvar til Naturvernforbundet Groruddalen
vedrørende bruk av gravemaskinen:

"Dette var et avbøtende tiltak for å rette på jordlaget og vegetasjonsdekket som
ble ødelagt.

For å kunne gjenskape dette på en god måte ble det besluttet at det oppkjørte
jordlaget

skulle planeres slik at det ble jevnt og et godt grunnlag for tilbakeføring av
gress, lyng og
naturlige vekster."

Kommentar: Man reparerer ikke en håndbygd vei med gravemaskin. Hverken fører
eller maskin kan

kopiere tidligere tiders kunnskaper om hvordan bygge en slitesterk vei hvor
steiner plasseres også slik at

veilegemet drenerer vekk vannet som måtte komme på den. Ved at veilegemet er
blitt presset ned og

kantsteinene er blitt skjøvet ut, så drenerer ikke veien fuktighet på samme måte
som tidligere. Mens man

tidligere kunne gå tørrskodd på veien selv ved vått vær, så har gravmaskinen
omskapt veien, og er nå så

full av søle at noen steder når den helt opp til anklene

- - -

Noen vil kanskje spørre om et kulturminne som dette kan være særlig viktig. Mitt
engasjert bunner også ut

fra den realiteten at kommunens forvaltningsetat for skogen (Skogvesnet -
Friluftsetaten - Bymiljøetaten)

har en svært lite skryteverdig fortid i forhold til kulturminner. Allerede ved
min begynnelse i etaten 1974

hørte jeg min daværende arbeidsleder (Arne Kværner) irritere seg over visse
andre arbeidslederes

ignorering av kulturminner. Tar vi eksempelet Linderud gruve, så ble masser fra
steintippene brukt som

underlag for skogsveien som nå passerer gruvene. Senere ble øvre del av Gamle
Gruveveien brukt som

framkjøringsvei for lassbærer, men da var det vinter og tele så veien ble ikke
skadet som nå, men tydelig

litt nedtrykt på visse steder. Skadene som nå er påført er altså bare et videre
steg i den degenereringen

kommunen har tilført kulturminnet Linderud gruve gjennom tidene.

Gjennom min ansettelsestid opplevde jeg flere ganger unødvendig beskadigelse av
kulturminner.

Dagens ledere kan naturligvis ikke ta ansvar for tidligere lederes synder, men
bør vise et ekstra ansvar for

at manglende hensyn til kulturminner ikke videreføres.

Dessuten opplever vi nå en tid hvor både publikumsinteressen og kunnskapen om kulturminnene er svært økende. Folk definerer markas historie som en del av dets sjel, og kulturminnene og deres historie brukes av mange foreldre for å få med barna ut i naturen. Når det gjelder Gamle Gruveveien konkret, så er det ikke mange årene siden det skjedde noe tilsvarende med en 110 år gammel håndbygget vei på Solemskogen. Veien er i bruk som skiløype om vinteren, og det ble foretatt kanthogst for å få mer snø ned i denne. Jeg leverte straks inn bekymringsmelding om at veien ikke tålte vekten av hogstmaskinen, - kantsteinene ble klemt ned. Bekymringsmeldingen ble ikke tatt til følge og etter endt drift og framkjøring med lassbærer var veien blitt helt ødelagt. Da som nå ble det lovet bot og bedring med gravemaskin og var dengang som nå mislykket. Det forundrer meg at man tydeligvis ikke lærer selv av den nære historien.

Hilsen Håvard

Vedlegg 2. Bilde tatt 24. okt. og etter at gravemaskinen er ferdig. Som vi ser, så er den tidligere rette veien blitt skakk og svært nedkjørt på den ene siden. Som en skjebnens ironi så er det bare rotgreina fra det store treet som har tålt maskinens belastning og ligger nå som et taust vitne over hvor høyt veien lå før skadene inntraff

Vedlegg 3. Bildet viser av hvor flott veien lå før drifta startet. Dog anes noe skader på veien i svingen etter tidligere tids vinterdrift med framkjøring av lassbærer.. (Foto tatt og gjengitt med tillatelse av Arvid Malmén.

Vedlegg 4: Nesten øverst ved Nye Gruveveien (skogsveien) deler Gamle Gruveveien seg i et løp mot søndre gruvefelt og et løp mot nordre gruvefelt. Veiene var i utgangspunktet temmelig like, men vi ser tydelig hvor store forskjellene det er på veiene etter at nordre løp ble utsatt for tunge maskiner som presset veien ut og hvor glatting med gravemaskin gjorde den både bredere og klinete.